
Dendrokronologisk undersøgelse af prøver udtaget fra stokke i Naust, Kvernhusvågen, Lyngdal kommune, Agder fylke, Norge

NNU Rapport 45 – 2023

Claudia Baittinger og Niels Bonde

Scannet sektor af rundstok prøve n5000079 med marv og 'waldkante'

Dendrokronologi

Nationalmuseet
Miljøarkæologi og Materialeforskning

Norge

Agder fylke

Kvernhusvågen

Ramsjordveien

Lyngdal kommune
Gnr/Bnr: 12/37

Koordinater: 58.03789 N, 6.98453 E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve

Indsendt af Agder fylkeskommune og Nationalmuseet
Prøver er udtaget af Rolf Einar Huus.

Træart: fyrretræ (*Pinus sylvestris*).

Undersøgt af: Niels Bonde, Claudia Baittinger og Magnus Hjorth
Jørgensen
NNU j. nr.: A9837, august/september 2023.

Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for yderligere oplysninger mm. Se endvidere Agder fylkeskommunes oversigt over dendrokronologiske undersøgelser <https://agderfk.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4426ccc94a764da08c59a313aff22b29>

Naust

Der er undersøgt syv prøver fra syv stokke/emner. Alle af fyrretræ (*Pinus sylvestris*).

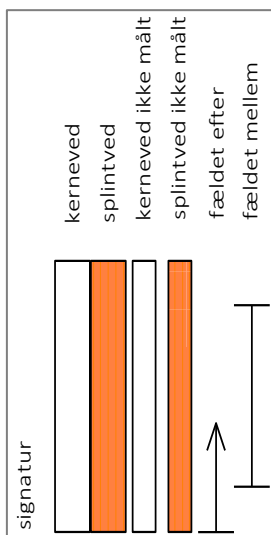
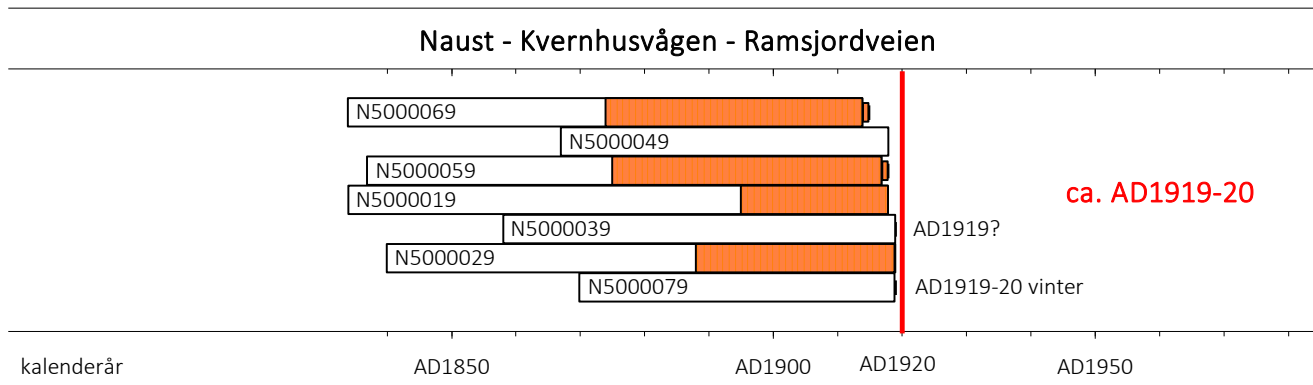
Seks prøver er udtaget som borekerner (se vedhæftede feltrapport) + et stammetværsnit (rundstok N5000079).

Der er konstateret splintved på fire prøver og yderligere to formentlig med waldkante.

Antallet af årringe i de undersøgte prøver varierer mellem 50 og 85.

Alle prøver er dateret

For statistiske værdier / beskrivelse med mere vedrørende de enkelte prøver, se katalog.

Dateringsdiagram der angiver årringskurvernes indplacering på en tidsskala med angivelse af yngste, bevarede årring samt beregnede **fældningstidspunkt** for træerne, som de daterede prøver stammer fra. Hvert rektangel repræsenterer en årringskurve. Der er konstateret splintved på fire prøver samt waldkante på yderligere to.

Prøverne er 'tatt av bjelkelag under bua'. Ingen nærmere placering.

Tolkning:
Alle prøver stammer fra træer, der er fældet c. AD1919-20.

Middelkurve

Årringskurve fra de daterede prøver er sammenregnet til en middelkurve n500m001 på 86 år, som dækker perioden AD1834 – 1919 (se senere).

Kryds-datering absolut

Årringskurverne er søgt dateret ved hjælp af relevante grund - og referencekurver for fyrretræ fra det sydlige Norge (se tabel).

Referencer:
 Anvendt splintstatistik for fyrretræ: ca.40 – 90.

For *t*-værdi: Baillie, M.G.L. & J.R.Pilcher, 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research. *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14.

Ved undersøgelsen er der, udover laboratoriets egne udviklede grund- og referencekurver, anvendt kurver, som er stillet til rådighed af NTNU Vitenskapsmuseet Nasjonallaboratoriene for datering, Trondheim.

kurver	-	-	n500m001	
-	start	dates	AD1834	
-	dates	end	AD1919	
agderFYR3	AD1726	AD2018	4.52	N Agder FYR 61 timber
Venn01	AD1735	AD2013	4.72	N Vennesla, Agder
V AuAaseralPISY2	AD1353	AD1936	3.33	N Vest-Agder minus Aaseral

Tabel: Absolut datering. *t*-værdier for kryds-datering af middelkurven med grund- og referencekurver. For *t*-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.

Beregning af middelkurve

Mean sequence - n500m001

Dated AD1834 to AD1919

Contains the following files

N5000019.d dated AD1834 to AD1918 of type R 23 N
 N5000029.d dated AD1840 to AD1919 of type R 31 N
 N5000039.d dated AD1858 to AD1919 of type R 0 !
 N5000049.d dated AD1867 to AD1918 of type R 0 N
 N5000059.d dated AD1837 to AD1917 of type R 42 N
 N5000069.d dated AD1834 to AD1914 of type R 40 N
 N5000079.d dated AD1870 to AD1919 of type R 0 W

Katalog over undersøgte prøver

N5000019

A9837 Kvernhusvågen Ramsjordveien sjøbu bjelkelag pr 1

Raw Ring-width PISY data of 85 years length

Dated AD1834 to AD1918

23 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 129.39 Sensitivity 0.25

Interpretation: AD1935-85

N5000029

A9837 Naust Kvernhusvågen Ramsjordveien bjelkelag under bua pr 2

Raw Ring-width PISY data of 80 years length

Dated AD1840 to AD1919

31 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 116.91 Sensitivity 0.24

Interpretation: AD1928-78

N5000039

A9837 Naust Kvernhusvågen Ramsjordveien bjelkelag under bua pr 3

Raw Ring-width PISY data of 62 years length

Dated AD1858 to AD1919

0 sapwood rings and possible bark surface

Average ring width 164.24 Sensitivity 0.16

Interpretation: AD1919?

N5000049

A9837 Naust Kvernhusvågen Ramsjordveien bjelkelag under bua pr 4

Raw Ring-width PISY data of 52 years length

Dated AD1867 to AD1918

0 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 146.10 Sensitivity 0.16

Interpretation: after AD1958

N5000059

A9837 Naust Kvernhusvågen Ramsjordveien bjelkelag under bua pr 5

Raw Ring-width PISY data of 81 years length

Dated AD1837 to AD1917

42 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 145.52 Sensitivity 0.16

Interpretation: AD1918-65

N5000069

A9837 Naust Kvernhusvågen Ramsjordveien bjelkelag under bua pr 6?

Raw Ring-width PISY data of 81 years length

Dated AD1834 to AD1914

40 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 136.96 Sensitivity 0.17

Interpretation: AD1915-64

N5000079

A9837 Naust Kvernhusvågen Ramsjordveien bjelkelag under bua rundstokk pr 7

Raw Ring-width PISY data of 50 years length

Dated AD1870 to AD1919

0 sapwood rings and winter bark surface

Average ring width 120.06 Sensitivity 0.20

Interpretation: AD1919 winter

**FELTRAPPORT
BYGNINGSVERN I AGDER**

Dendrokronologisk objekt:	Naust- Kvernhusvågen-Ramsjordveien 15-2023REH
Fylke:	Agder
Kommune:	Lyngdal
Gnr/Bnr:	12/37
Prøvene tatt av:	Rolf Einar Huus
Dato for prøvetaking:	?
Koordinater	58,03789°N 6,98453°Ø

Prøve Nr:	Etg / ev del av hus	Rom/Bygn del.	Del.	Sted på del.	Bark. Bast Ja/Nei	Be- arb. Ja/Nei.	Kommentar.
1				6 prøver tatt av bjelkelag under bua			
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							